

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ТРЕБИЊЕ
Градоначелник
Одјељење за туризам, пољопривреду и предузетништво**

**И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
о основним показатељима финансијског пословања привреде
града Требиња у 2021. години**

Требиње, април 2022. године

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Усвојеним Програмом рада Скупштине града Требиња за 2022.годину планирана је тачка дневног реда, „Информација о основним показатељима финансијског пословања привреде града Требиња у 2021.години“. Одјељење за туризам, пољопривреду и предузетништво је обрадило ову информацију у складу са својим дјелокругом рада и расположивим изворима података. При изради су коришћени следећи извори података:

- Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге АД Бања Лука (АПИФ);
- Завода за запошљавање РС – Биро Требиње;
- Пореске управе РС, подручни центар Требиње;
- Фонда за ПИО – филијала Требиње ;
- Републичког завода за статистику РС;
- Подручне привредне коморе Требиње;
- Регистра предузетника Града Требиња;
- значајнијих привредних субјеката са подручја града, као и од других надлежних Институција.

Посматрани подаци за уочавање трендова привреде Требиња су:

1. Структура пословних субјеката и предузетника
2. Економски показатељи пословних субјеката
3. Запосленост и незапосленост
4. Просјечна плата и просјечна пензија
5. Спољнотрговинска размјена.

Циљ Информације је да се прикаже стање привреде града Требиња, са основним финансијским показатељима пословања пословних субјеката у 2021. години, као и да се прикажу упоредни прегледи са претходним годинама.

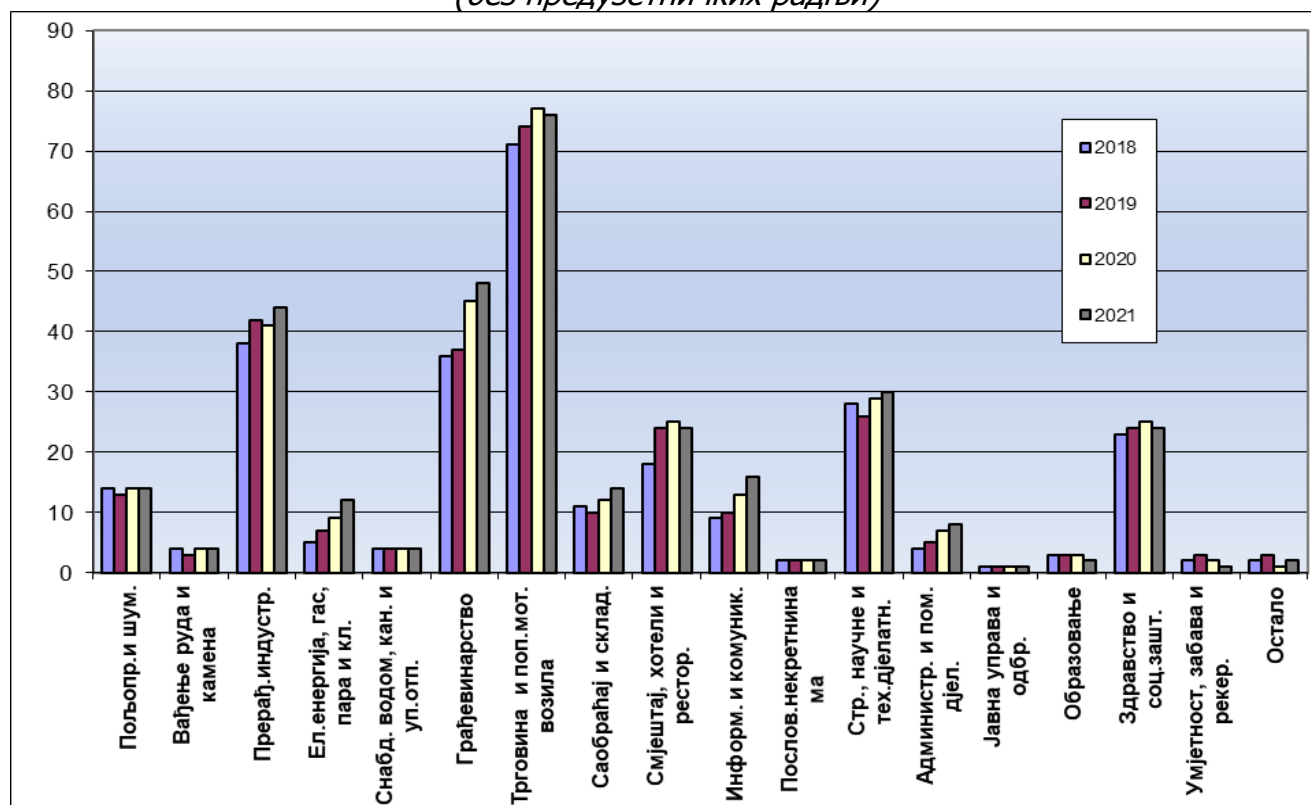
1. Структура пословних субјеката и предузетника

Према Уредби о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник РС“ број 8/14), пословни субјекти своју дјелатност могу регистровати у 21 подручје. Пословни субјекти са сједиштем у Требињу, који су предали завршни рачун АПИФ-у за 2021.годину, пословали су у укупно 18 подручја дјелатности.

Број предузећа према класификацији дјелатности у 2021.години у односу на 2020.годину се повећао у сектору електричне енергије и гаса, грађевинарства, информација и комуникација, саобраћаја и складиштења...

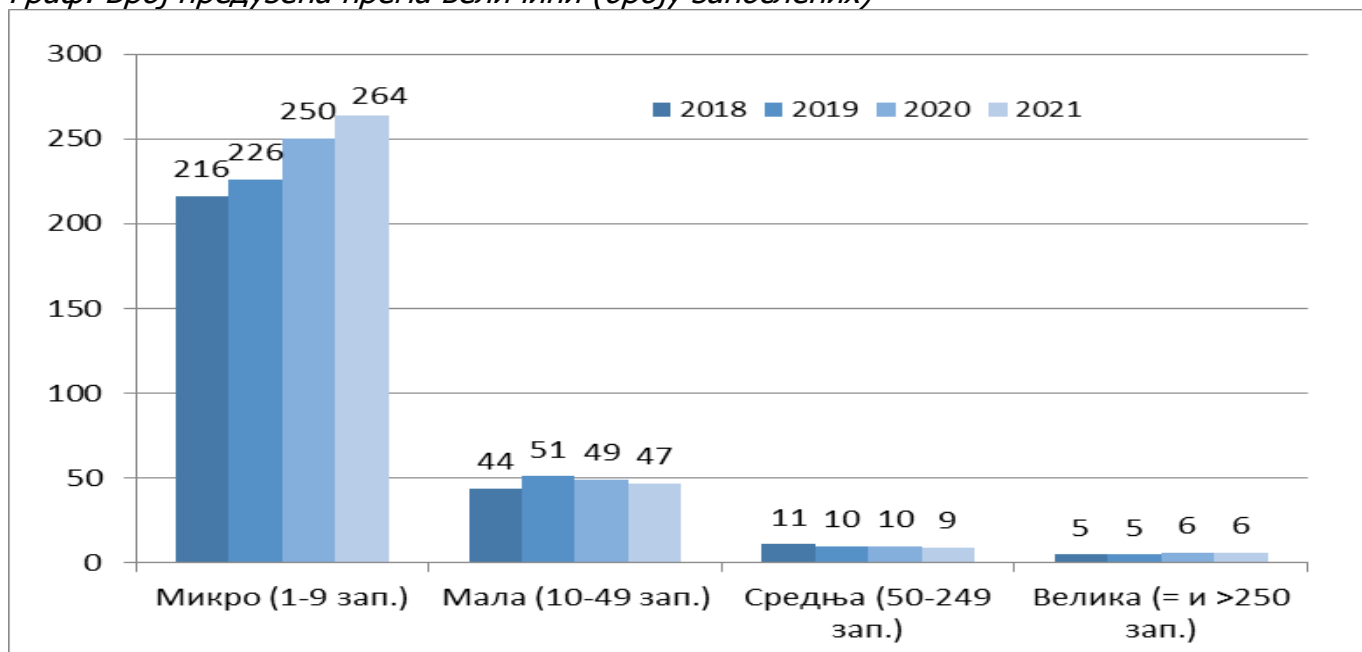
Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикла је најзаступљеније подручје на територији града Требиња у којем послује највише предузећа у 2021.години, затим слиједи грађевинарство и на трећем мјесту је прерађивачка индустрија.

Граф: Број предузећа - класификовано по стандардној класификацији дјелатности (без предузетничких радњи)

Извор података: АПИФ

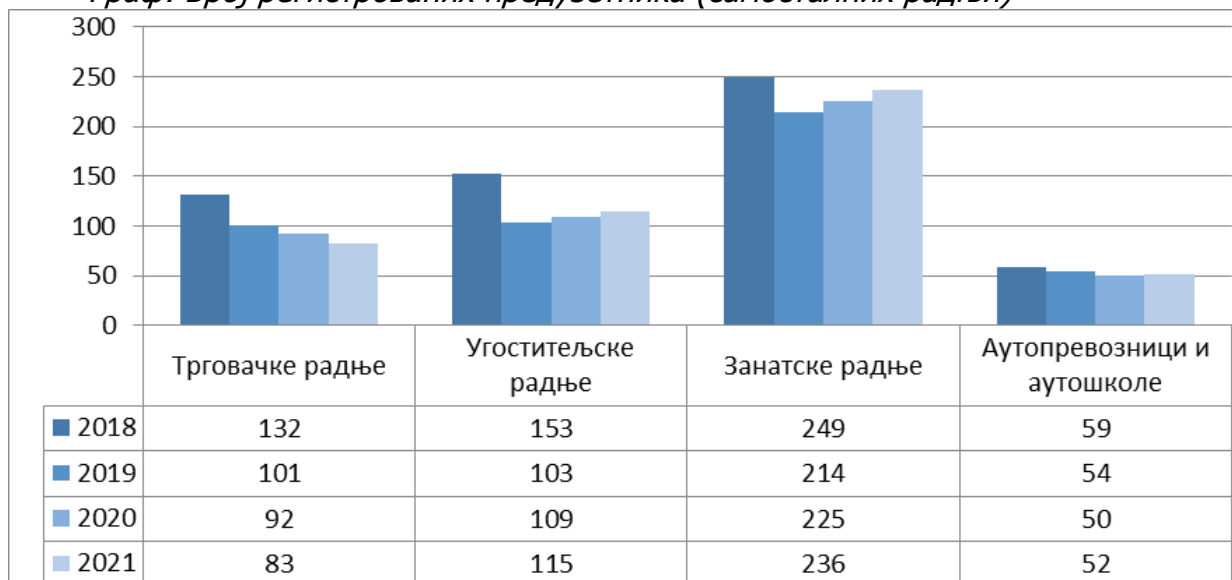
Граф: Број предузећа према величини (броју запослених)

Извор података: АПИФ

У организационом погледу на подручју града Требиња, поред наведених пословних субјеката, пословање обавља и 486 самосталних предузетника, који су по дјелатностима приказани следећим графиканом:

Граф: Број регистрованих предузетника (самосталних радњи)

Извор података: Одјељење за туризам, пољопривреду и предузетништво

2. Економски показатељи пословних субјеката

У табелама бр. 1 и 2, које се налазе у прилогу Информације приказани су основни показатељи финансијског пословања за 326 пословних субјеката и упоређени су са претходном годином.

Збирни подаци о резултатима пословања привреде града Требиња по завршном рачуну за 2021. годину, приказани су у следећој табели:

	2020. година (КМ)	2021. година (КМ)	Индекс %
Укупни приходи	880.364.827	1.236.839.110	140
Укупни расходи	853.889.442	1.121.364.580	131
Добит	32.435.280	103.963.096	321
Губитак	11.493.041	4.236.885	37
Обавезе	648.845.555	723.147.816	111
Потраживања	307.056.844	408.043.746	133
Просјечан бр. запослених	4.961	5.064	102
Просјечна бруто мјесечна плата по запосленом	1.434	1.525	106

Извор података: АПИФ

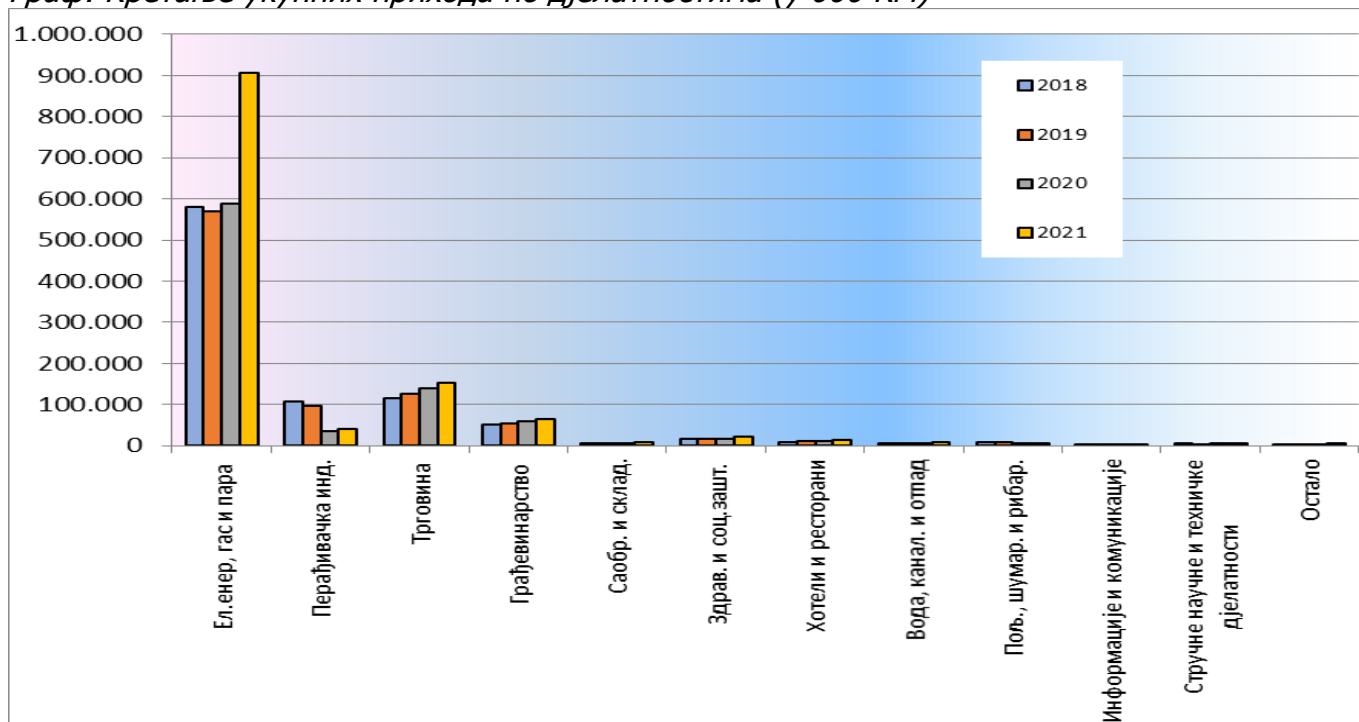
Од укупно 326 пословних субјеката, по евиденцији АПИФ-а за 2021. годину, 232 пословна субјеката остварила су веће приходе од расхода или 71% и исказали су укупну добит од 103.963.096 КМ, а 94 пословна субјеката или 29%, имали су веће расходе од прихода и исказали укупни губитак у износу од 4.236.885 КМ.

Укупни приходи привреде у 2021. години износили су 1.236.839.110 КМ, док су у 2020. год. износили 880.364.827 КМ. То показује да је у 2021. год. дошло до повећања прихода за 40% у односу на 2020. годину.

Укупни расходи у 2021. години износили су 1.121.364.580 КМ, док су у 2020. години износили 853.889.442 КМ. То показује да је у 2021. години остварено повећање расхода за 31% у односу на 2020. годину.

Графикони који слиједе приказују финансијске показатеље по дјелатностима.

Граф: Кретање укупних прихода по дјелатностима (у 000 КМ)

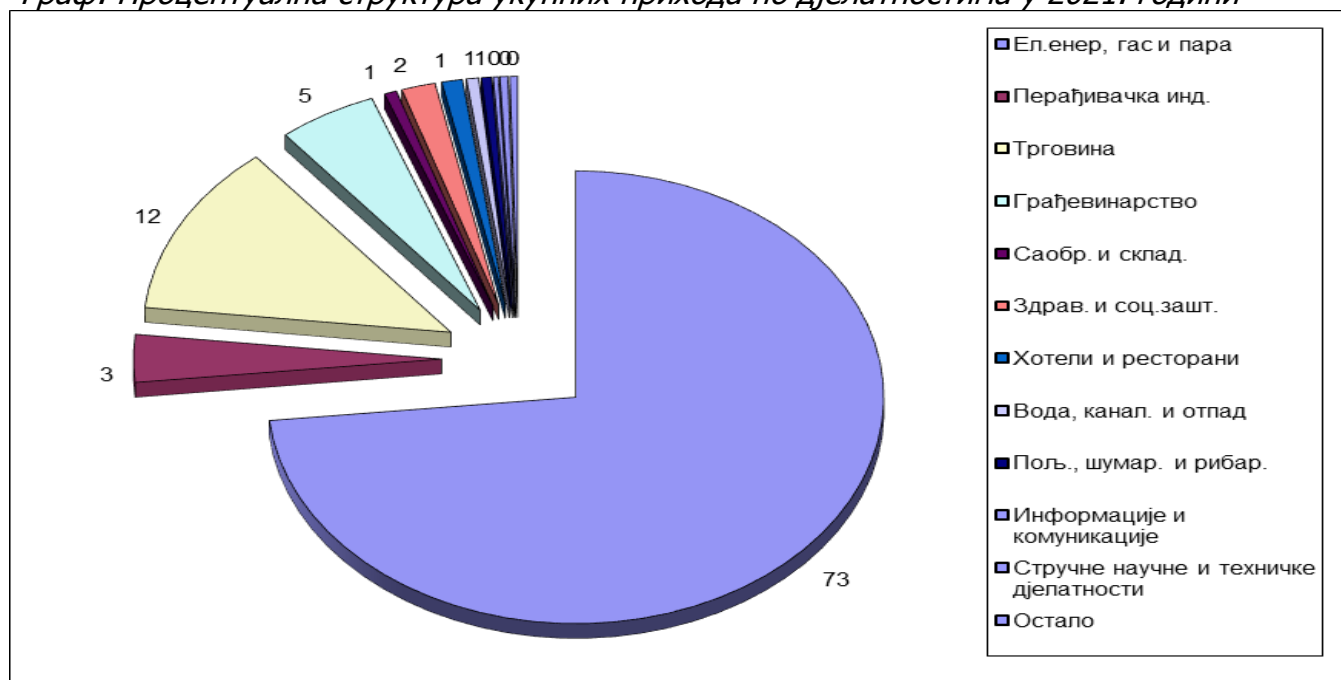

Извор података: АПИФ

Анализирајући укупне приходе пословних субјеката по регистрованим дјелатностима, највеће учешће у приходима од пословне дјелатности има подручје електричне енергије, да другом мјесту је трговина и на трећем мјесту је грађевинарство.

На следећем графикону приказан је постотак учешћа појединих сектора у укупном приходу привредних субјеката које обрађује АПИФ за град Требиње.

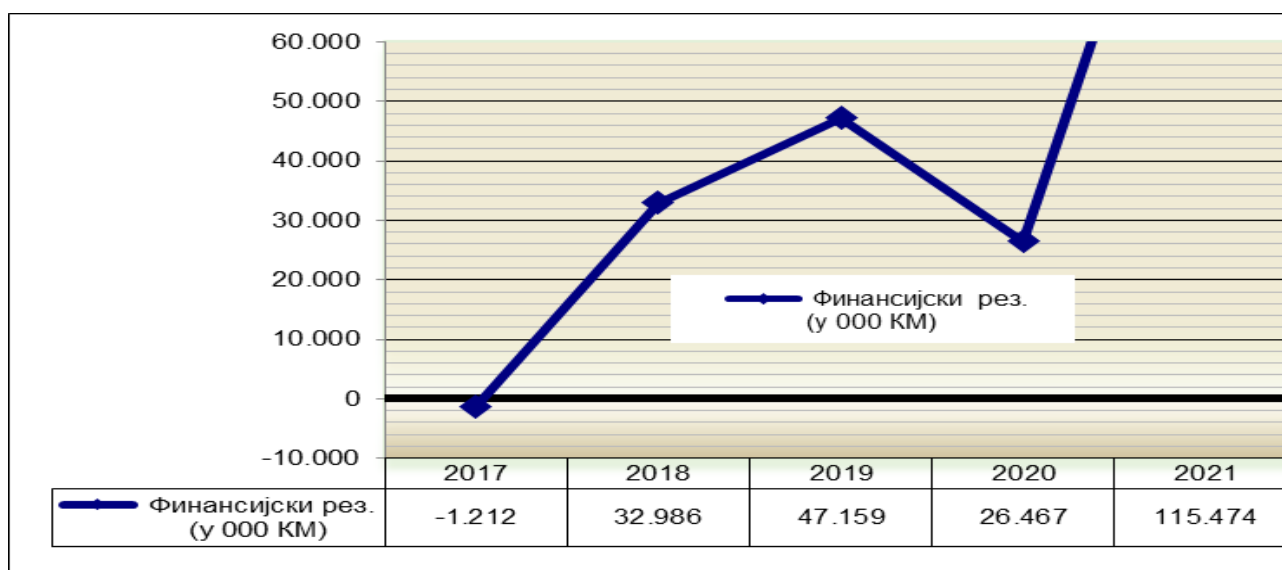
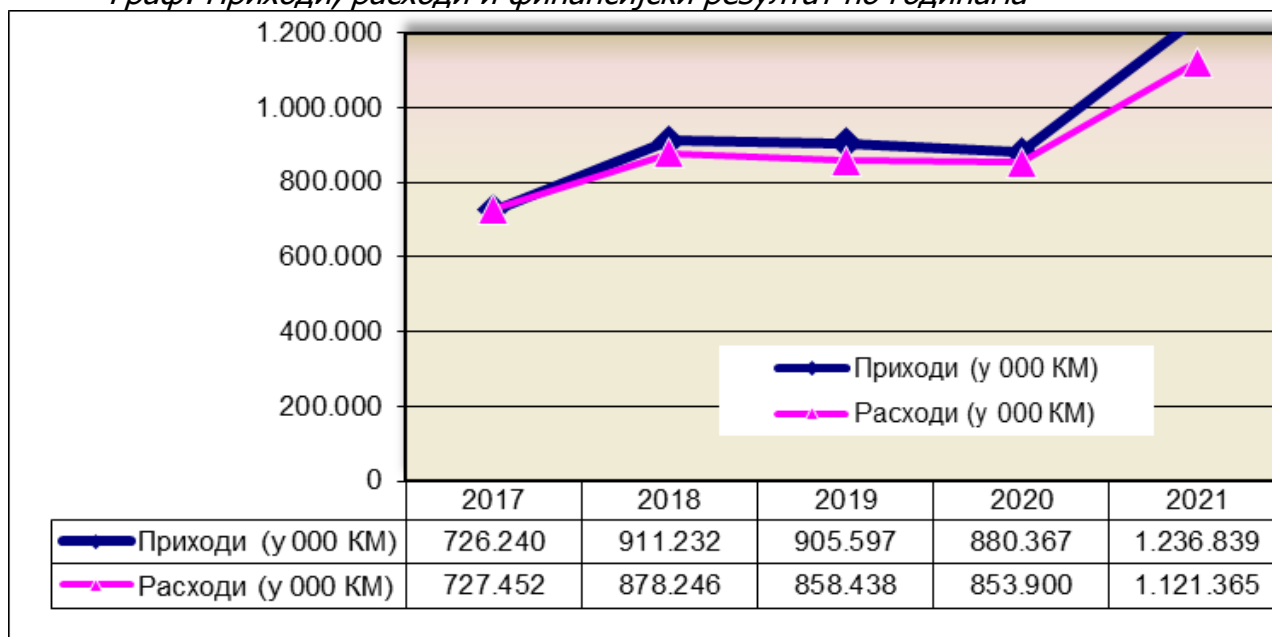
Граф: Процентуална структура укупних прихода по дјелатностима у 2021. години

Извор података: АПИФ

Укупан финансијски резултат привреде града Требиња је позитиван, што је видљиво из следећих графика.

Граф: Приходи, расходи и финансијски резултат по годинама

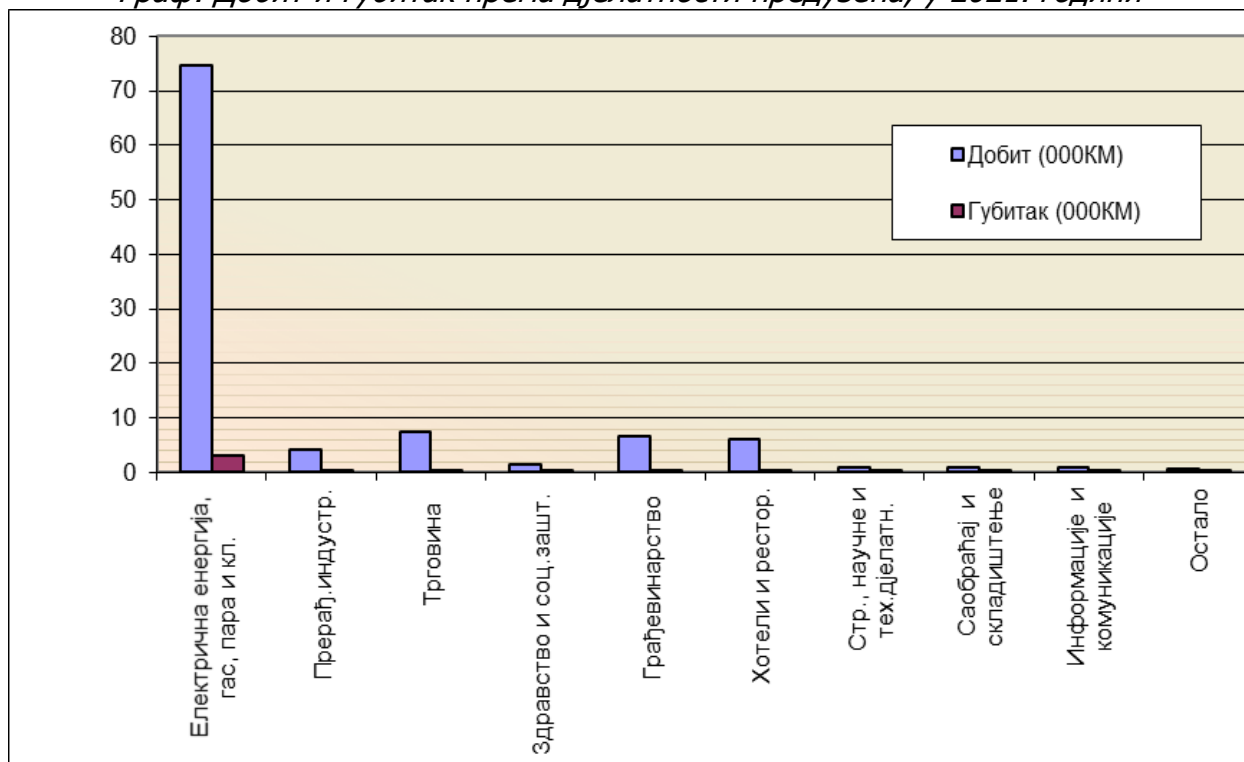

Извор података: АПИФ

Укупна добит у 2021.год. износила је 103.963.096 КМ, док је у 2020.години износила 32.435.280 КМ. То показује да је у 2021.години остварено повећање у односу на 2020.годину за 71.527.816 КМ или за 221%

Укупни губитак у 2021.години износио је 4.236.885 КМ, док је у 2020.години износио 11.493.041 КМ. То показује да је у 2021.години у односу на 2020.годину губитак смањен за 7.256.156 или за 63%.

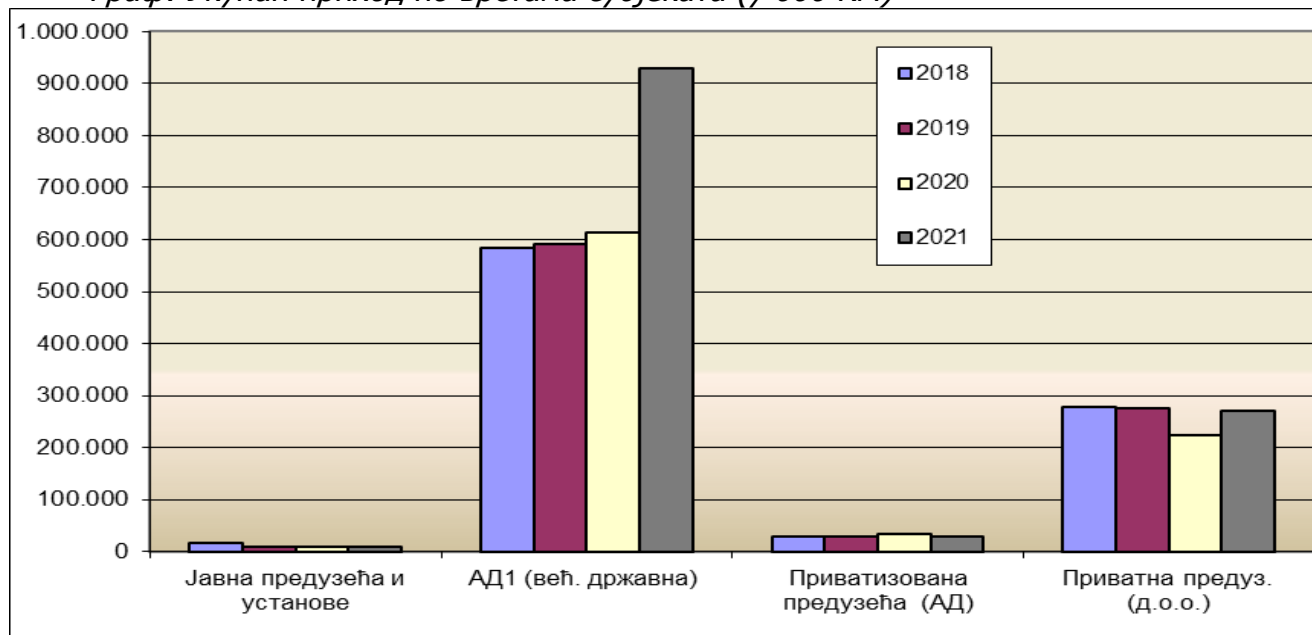
Граф: Добит и губитак према дјелатности предузећа, у 2021. години

Извор података: АПИФ

Анализом финансијских резултата за 2021. годину, по организационим врстама привредних субјеката, у доњем графикону показан је раст прихода код акционарских друштава са већинским државним капиталом за 52%, код приватизованих предузећа имамо смањење прихода за 19%, код приватних предузећа имамо повећање прихода за 20% у односу на 2020. годину, а код јавних предузећа и установа имамо повећање прихода за 7% у односу на претходну годину.

Граф: Укупан приход по врстама субјеката (у 000 KM)

Извор података: АПИФ

Анализом финансијских извјештаја привредних субјеката установљено је да 20 предузећа која су у 2021. години остварила највећу добит (93.833.669 KM) учествују у укупно оствареној добити свих привредних субјеката са 90%, у укупним приходима учествују са 86%, а у укупном броју запослених у привреди учествују са 43%.

Највећу добит у 2021. години остварио је Мјешовити Холдинг "Електропривреде Републике Српске" Матично предузеће а.д. Требиње.

Граф: Структура 20 предузећа која су остварила највећу добит према дјелатности у 2021.год.

Извор података: АПИФ

Укупне обавезе пословних субјеката закључно са 31.12.2021.године износиле су 723.147.816 КМ, док су у 2020.години износиле 648.845.555 КМ. То показује да је у 2021.год. дошло до повећања обавеза за 11% у односу на 2020.годину.

Укупна потраживања пословних субјеката закључно са 31.12.2021.године износила су 408.043.746 КМ, док су у 2020.години износила 307.056.844 КМ. То показује да је у 2021.год. дошло до повећања потраживања за 33% у односу на 2020.годину.

3. Запосленост и незапосленост

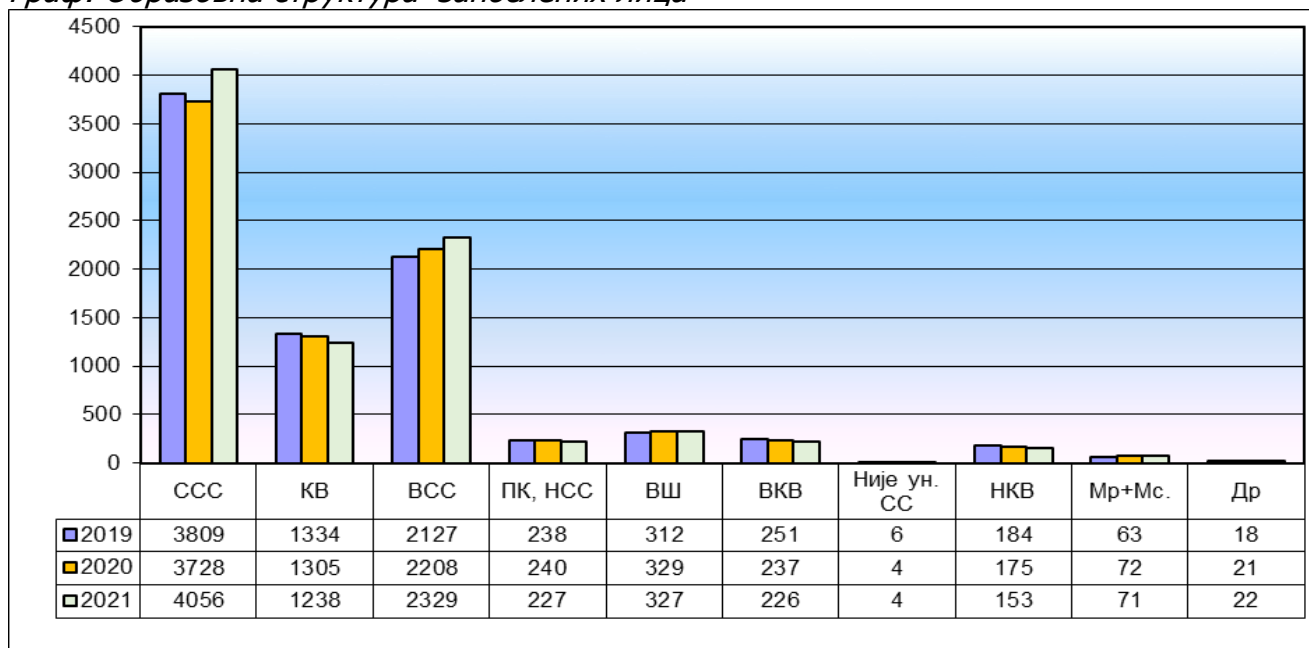
На подручју града Требиња, укупан број запослених лица на крају 2021. године износио је 8.653¹ лица, што је у односу на 2020. годину више за 334 лица. Од укупног броја запослених 46% је женска радна снага.

Према стручној спреми, највећа запосленост је код:

- ССС 47%,
- ВСС 27% и
- КВ 14%.

¹ Извор података за 2021. годину је Пореска управа РС, подручни центар Требиње

Граф: Образовна структура запослених лица

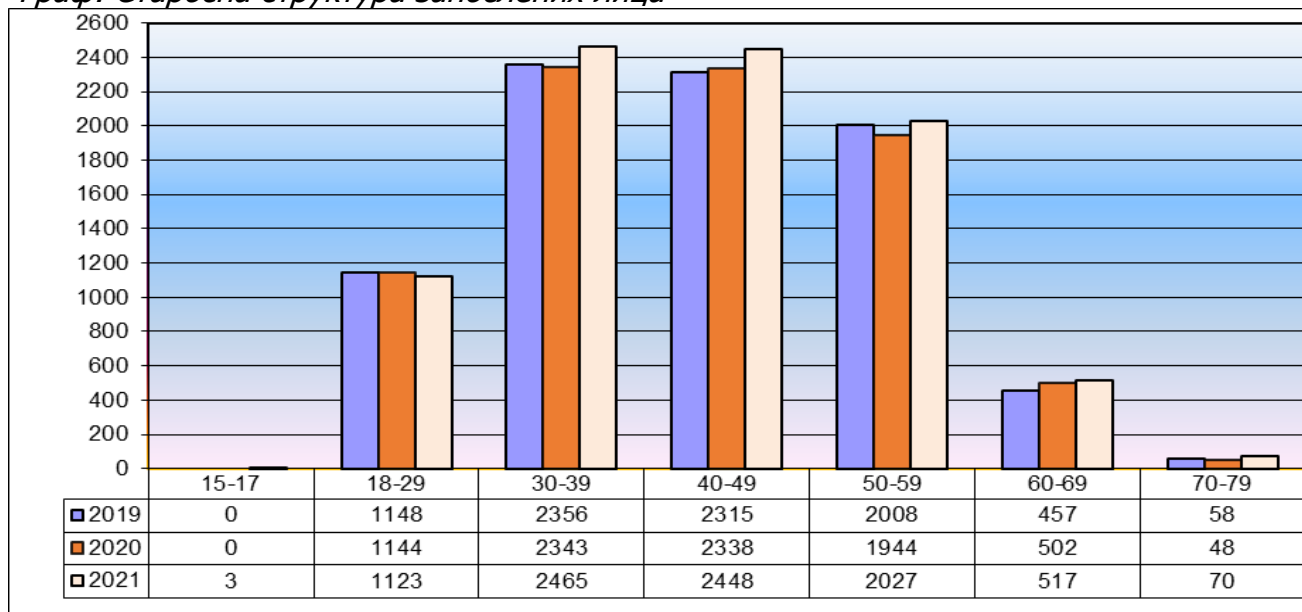

Извор података: Пореска управа РС, подручни центар Требиње

По годинама старости, највећа запосленост је код старосне доби:

- од 30-39 година 28,5%,
- од 40-49 година 28,3%,
- од 50-59 година 23,4% и
- од 18-29 година13,0%.

Граф: Старосна структура запослених лица

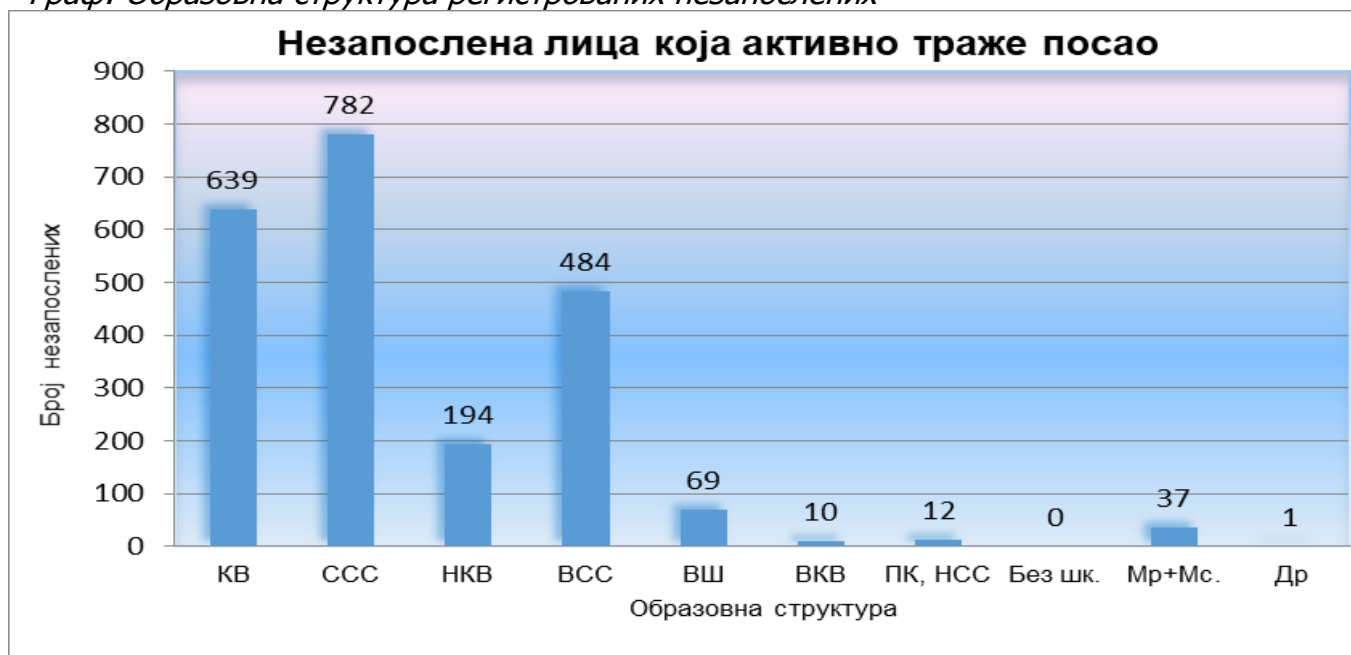
Извор података: Пореска управа РС, подручни центар Требиње

Како би се утврдио ниво квалификованости постојећих генерација које улазе на тржиште рада у граду Требињу, приказана је структура тренутно незапослених лица који активно траже запослење, као и профила њиховог образовања.

Број укупно незапослених лица који су на евиденцији Биро-а Требиње, на крају 2021. године, је 2.228 лица која активно траже посао.

У односу на стручну спрему, највећи број незапослених у Требињу је код CCC (35%) и KB спреме (29%), а затим слиједе BCC (22%) и НКВ (9%).

Граф: Образовна структура регистрованих незапослених

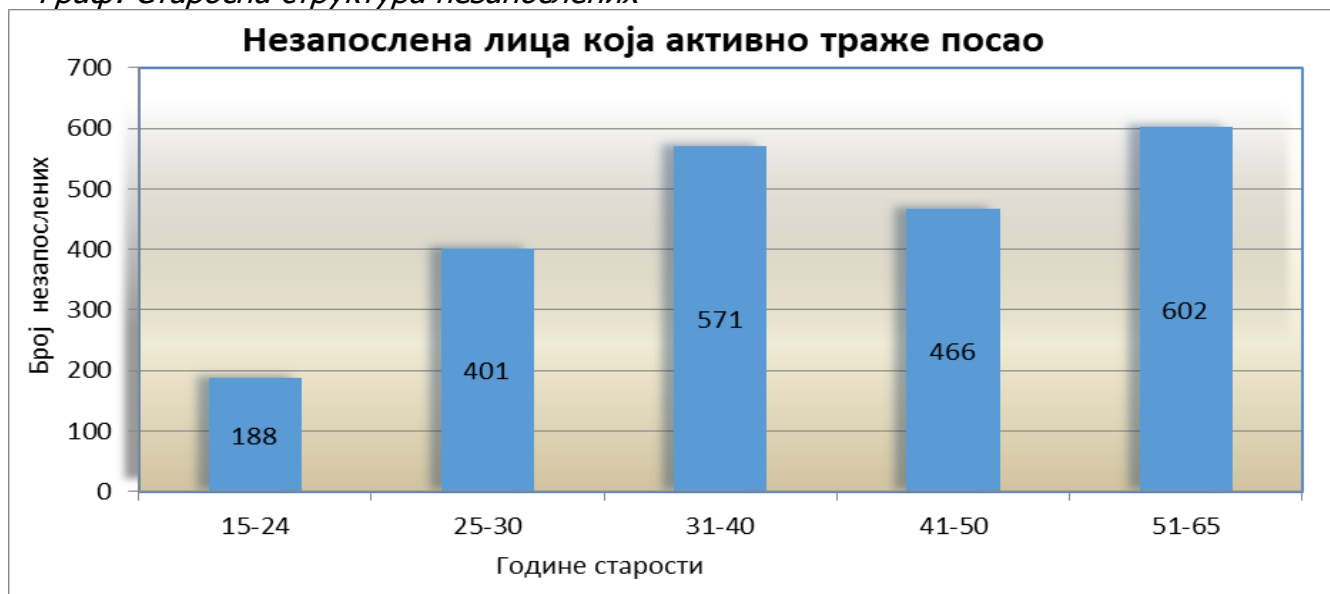

Извор података: Завод за запошљавање РС, Биро Требиње

Број незапослених лица у односу на године старости, најизраженији је у старосној доби од 51-65 година (27%), доби од 31-40 година (26%) и доби од 41-50 година (21%), а затим слиједи доб од 25-30 година (18%) и доб од 15-24 година (8%).

Од укупног броја незапослених 56% је женска радна снага (1.239).

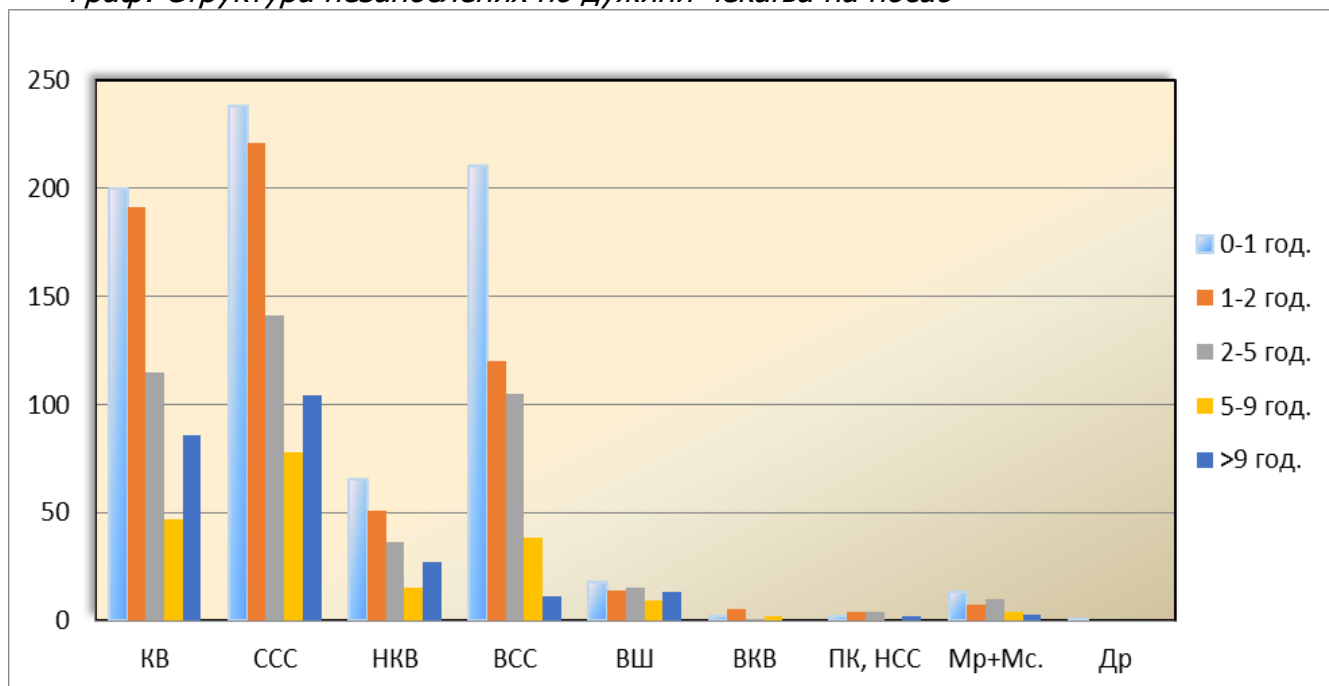
Граф: Старосна структура незапослених

Извор података: Завод за запошљавање РС, Биро Требиње

Број незапослених лица по дужини чекања на посао је највећи код средње стручне спреме и квалификованих радника што је видљиво из доњег графика.

Граф: Структура незапослених по дужини чекања на посао

Извор података: Завод за запошљавање РС, Биро Требиње

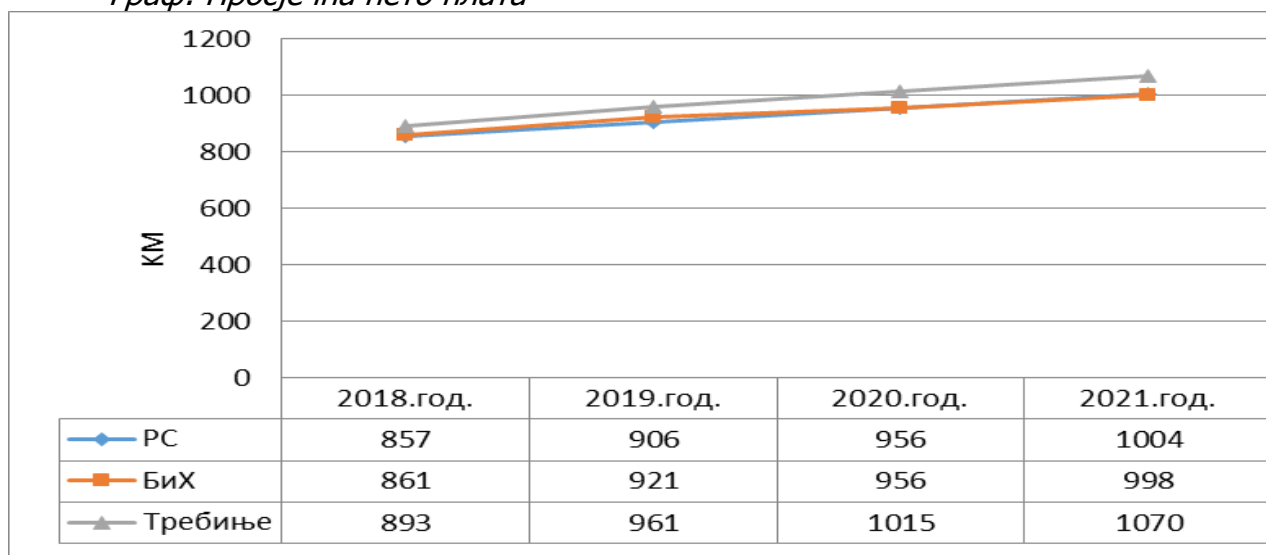
4. Просјечна плата и просјечна пензија

Просјечна мјесечна нето плата за град Требиње у 2021. години износила је:

- за привредну дјелатност 992,32 КМ (5.064 запослена лица), по извјештају АПИФ-а,
- за привредну и ванпривредну дјелатност (8.653 запослених) на нивоу града је 1.070 КМ, по извјештају Републичког завода за статистику РС.

Просјечну нето плату за РС, БиХ и град Требиње, у задњих неколико година, приказује следећа табела:

Граф: Просјечна нето плата

Извор: Републички завод за статистику РС и Агенција за статистику БиХ

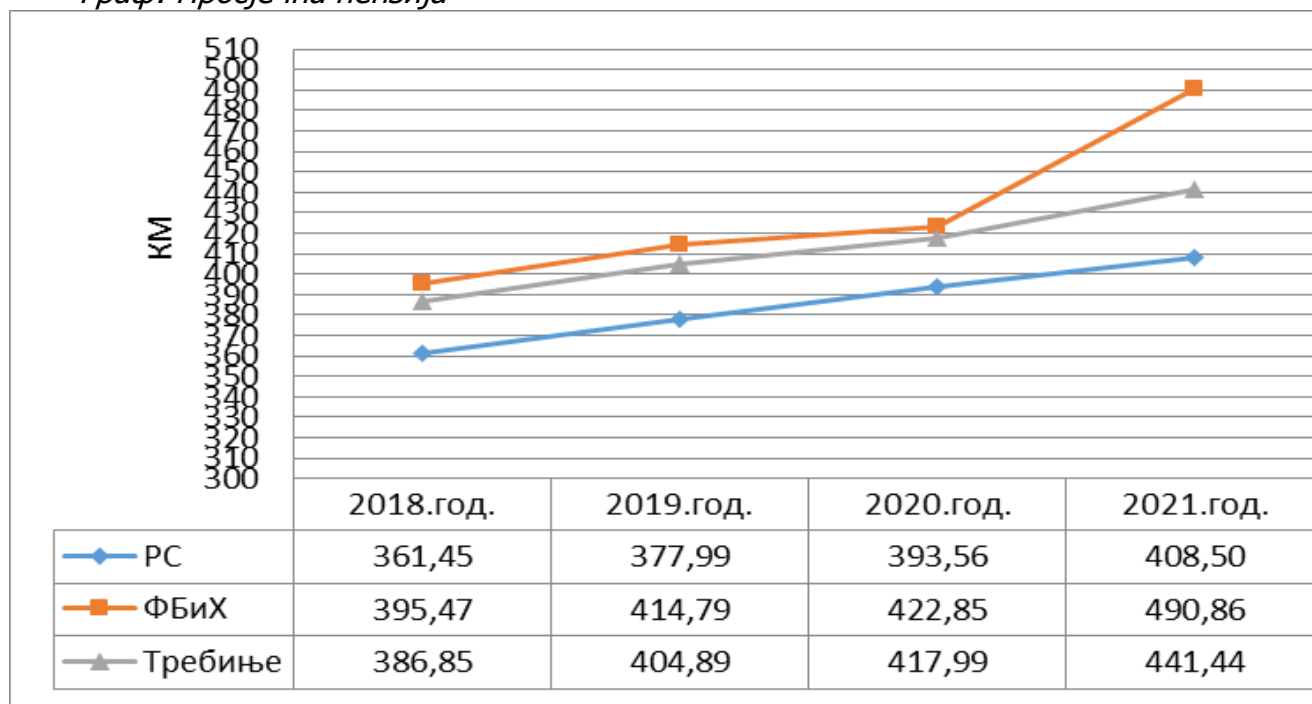
Број корисника права на пензију на подручју града Требиња, на дан 31.12.2021.године је 7.688 корисника, од којих су најбројнији корисници старосне пензије са 57%, затим слиједе корисници породичне пензије са 24% и корисници инвалидске пензије са 19%.

Однос запослених лица и пензионера је **1,13 : 1**

Просјечна пензија (за 7.688 пензионера) за град Требиње за 2021. год. износила је 441,44 КМ, по извјештају Фонда за ПИО РС– Филијала Требиње.

Просјечну пензију за РС, ФБиХ и град Требиње, у задњих неколико година, приказује следећа табела:

Граф: Просјечна пензија

Извор: Фонд за ПИО РС, Фонд за ПИО РС - филијала Требиње и Федерални завод за ПИО/МИО

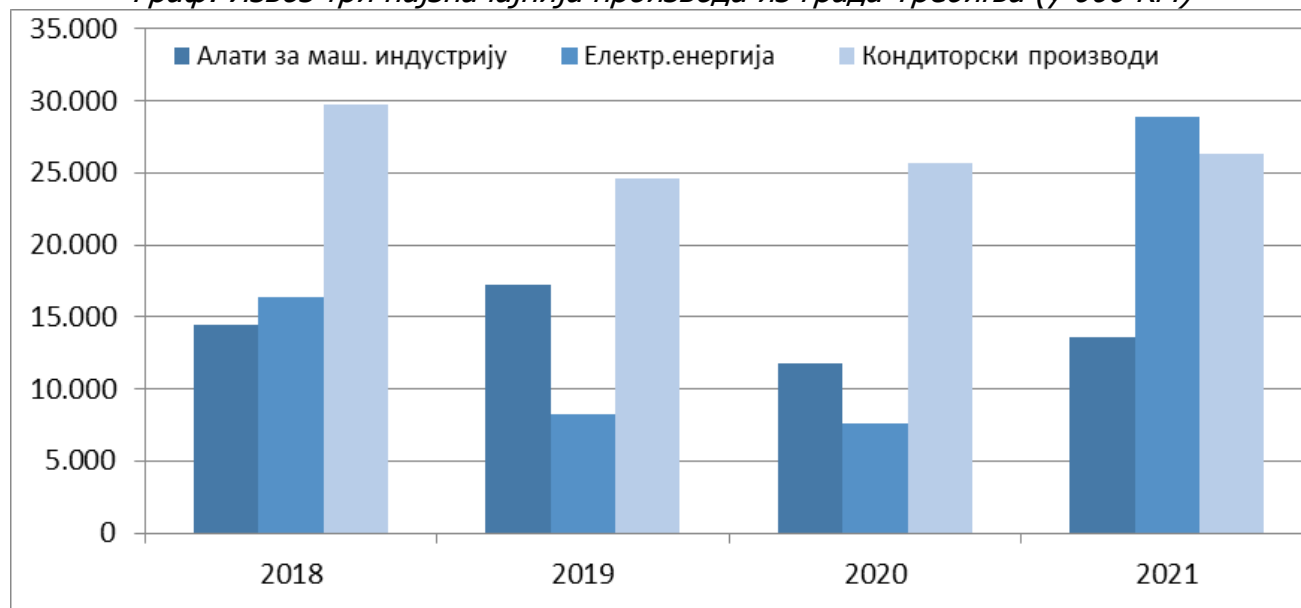
5. Спољнотрговинска размјена

Укупан обим робне размјене града Требиња са иностранством у 2021. години износио је 254 мил.

Стопа покривености увоза извозом, на нивоу града Требиња, за 2021. годину износи 154%. Стопа покривености увоза извозом на нивоу Републике Српске износи 79,4%, а на нивоу БиХ износи 66,1%.

Најзначајнији производи који се извозе са подручја града Требиња су електрична енергија, кондиторски производи и алати за машинску индустрију. Кретање извоза ових производа је приказано следећим графиконом.

Граф: Извоз три најзначајнија производа из града Требиња (у 000 КМ)

Извор података: Спољнотрговинска комора БиХ, Пручна привредна комора Требиње, МХ „ЕРС“

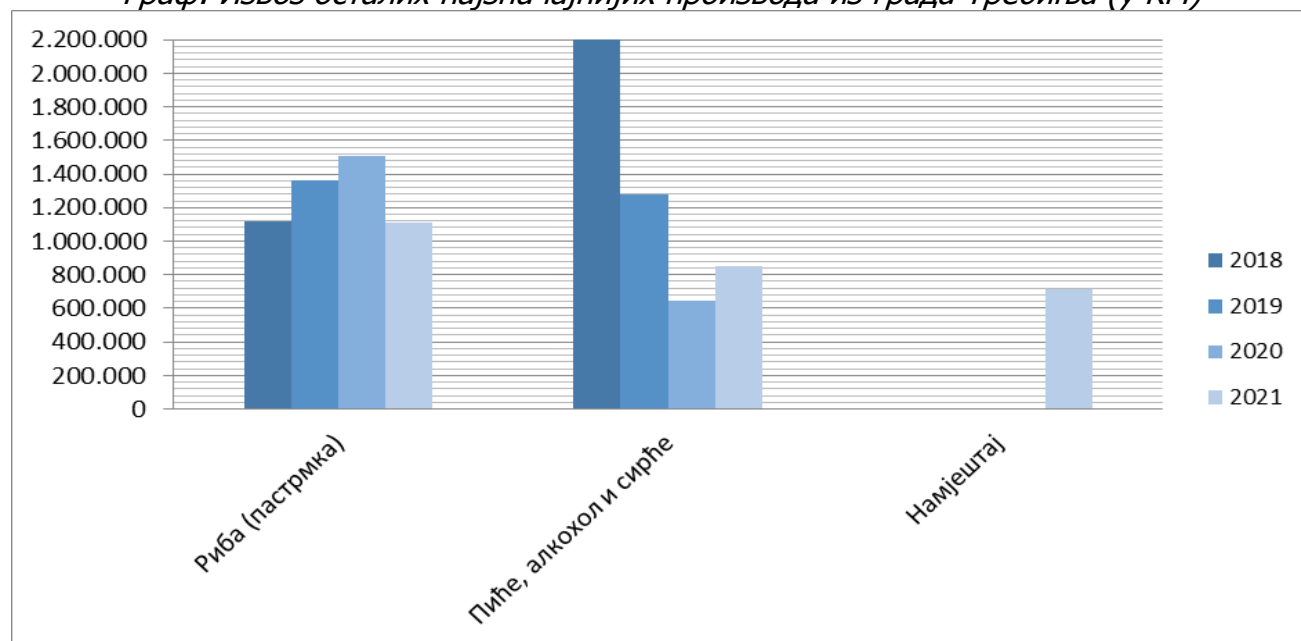
Напомена: Пошто се ради о извозу производа са подручја града Требиња, примјењен је % учешћа ХЕТ-а у укупном извозу ЕРС-а, те се извоз електричне енергије односи само на ХЕТ.

Извоз електричне енергије у 2021.години у односу на 2020.год. је повећан за 281%.

Извоз кондиторских производа у 2021.год. у односу на 2020.год. је повећан за 3%.

Вриједност извоза алата за машинску индустрију је повећан за 15% у 2021.годину у односу на 2020.годину.

Граф: Извоз осталих најзначајнијих производа из града Требиња (у КМ)

Извор података: Спољнотрговинска комора БиХ, Подручна привредна комора Требиње

Од осталих производа који се извозе са подручја града Требиња, треба истаћи да је у 2021. години у односу на 2020.год. повећан извоз пића и намјештаја....

ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПРИВРЕДЕ ТРЕБИЊА

Ре. Бр.	Опис	2020. година	2021. година	Индекс
1	Број пословних субјеката са сједиштем у Требињу ¹	315	326	104
2	Број предузетника са сједиштем у Требињу ²	476	486	102
3	Број запослених ³	8319	8653	104
4	Активна понуда радне снаге ⁴	2522	2228	88
5	Просјечна бруто плата ⁵	1594	1669	105
6	Просјечна нето плата ⁵	1015	1070	105
7	Број пензионера ⁶	7749	7688	99
8	Обим робне размјене ⁷	163 мил	254 мил	156
9	Извоз ⁷	90 мил	154 мил	171
10	Увоз ⁷	74 мил	100 мил	135

¹Извор: АПИФ (обухвата пословне субјекте који су предали завршни рачун АПИФ-у)

²Извор: Одјељење за туризам, пољопривреду и предузетништво

³Извор: Пореска управа РС, ПЦ Требиње

⁴Извор: Завод за запошљавање РС, Биро Требиње

⁵Извор: Републички завод за статистику РС

⁶Извор: Фонд за ПИО, филијала Требиње

⁷Извор: Подручна привредна комора Требиње

- Финансијско пословање привреде града Требиња у 2021. години, по урађеним анализама на основу извјештаја надлежних Институција, показује у цјелини позитиван финансијски резултат, који је у односу на 2020.годину повећан за 336%.
- Укупни приходи пословних субјеката у 2021.години већи су за 40% у односу на 2020.годину, а број запослених се повећао за 2% уз истовремено повећање добити за 221%.
Водеће гране у привреди су:
 - дјелатност електричне енергије са учешћем од 73% у укупном приходу пословних субјеката града Требиња и 29% у укупном броју запослених лица;
 - трговина на велико и мало са учешћем од 12,3% у укупном приходу пословних субјеката града Требиња и 18% у укупном броју запослених;
 - грађевинарство са учешћем од 5% у укупном приходу пословних субјеката града Требиња и 9% у укупном броју запослених;
 - прерађивачка индустрија са учешћем од 3% у укупном приходу пословних субјеката града Требиња и 15% у укупном броју запослених.
 Четири главне области привређивања - електрична енергија, трговина, грађевинарство и прерађивачка индустрија – обезбјеђују 93% укупног прихода пословних субјеката и учествују са 71% у укупном броју запослених лица.
- Значајне развојне могућности на подручју града Требиња постоји и у предузетничкој области у којој активно дјелује 486 предузетника. Највећи број предузетника су занатске радње које учествују са 48% у укупном броју предузетника, затим слиједе угоститељи са 24%, трговина са 17% и аутопревозници учествују са 11% у укупном броју предузетничких радњи.
- Број запослених лица у 2021.години се повећао за 4% у односу на 2020.годину.

- Број незапослених лица која активно траже запослење се смањио за 12% у 2021.години у односу на 2020.год.
- Просјечна нето плата се повећала за 5% у 2021.год. у односу на 2020.годину.
- Број пензионера се смањио за 1% у 2021.год. у односу на 2020.годину.
- Извоз за подручје града Требиња у 2021.години је повећан за 71% у односу на 2020.годину, а увоз је повећан за 35%. Стопа покривености увоза извозом износи 154%.

Обрађивач: Одјелјење за туризам, пољопривреду и предузетништво

Предлагач: Градоначелник

ПРИЛОГ уз Информацију о финансијском пословању привреде града Требиња у 2021. години

Табела број 1.

ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТИ УКУПНЕ ПРИВРЕДЕ ГРАДА ТРЕБИЊА ПО ОБЛАСТИМА

(у КМ)

ПОДР УЧЈЕ	Област дјелатности	Број посло вних субјек ата	Приходи			Расходи			Број радника			Прос. плата		
			2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	14	5.989.340	6.424.838	107	6.026.622	6.301.560	105	128	87	68	787	1.165	148
B	Вађење руда и камена	4	762.467	709.738	93	455.456	469.428	103	7	6	86	804	729	91
C	Прерађивачка индустрија	44	35.680.494	41.967.132	118	33.880.661	37.639.998	111	725	742	102	1.073	1.053	98
D	Производња и снабдјев. електр. енергијом, гасом, паром и клим.	12	587.082.172	907.299.596	155	579.694.056	822.053.099	142	1360	1492	110	2004	2117	106
E	Снабдјевање водом, канализ., упр. отпадом и дј. санације ж.с.	4	7.246.864	7.817.373	108	7.095.858	7.778.521	110	221	226	102	1.515	1.586	105
F	Грађевинарство	48	58.965.677	64.060.812	109	52.228.224	57.123.122	109	485	472	97	1.279	1.360	106
G	Трговина на велико и мало, поправка мот. возила	76	139.124.834	152.729.110	110	134.038.877	144.916.153	108	902	907	101	1.101	1.114	101
H	Саобраћај и складиштење	14	5.644.721	7.886.394	140	5.632.817	7.023.021	125	80	81	101	1.021	1.149	113
I	Дјелатности пружања смјештаја, прип. хране, хотелиј. и угостит.	24	10.371.469	13.366.125	129	6.941.734	7.401.382	107	207	199	96	898	896	100
J	Информације и комуникације	16	2.170.501	3.264.146	150	1.282.679	2.215.893	173	39	47	121	1.117	1.454	130
L	Пословање некретнинама	2	0	0	0	3.255	11.358	349	1	1	0	45	652	0
M	Стручне, научне и техн. дјелатн.	30	6.269.920	5.083.754	81	4.202.450	4.030.945	96	110	94	85	851	1.002	118
N	Администр. и помоћне дјелат.	8	775.345	1.043.662	135	754.167	911.154	121	17	20	118	1.165	1.080	93
O	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	1	707.328	845.571	120	706.454	845.270	120	35	39	111	1.279	1.408	110
P	Образовање	2	77.994	115.276	148	102.391	123.303	120	10	10	100	747	944	126
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	24	17.628.784	21.960.497	125	19.070.859	20.382.945	107	603	607	101	1.738	1.832	105
R	Умјетност, забава и рекреација	1	234.107	296.811	127	233.597	296.579	127	14	17	121	1.152	1.167	101
S	Остале услужне дјелатности	2	1.632.810	1.968.275	121	1.539.285	1.840.849	120	17	17	100	868	840	97
	УКУПНО	326	880.364.827	1.236.839.110	140	853.889.442	1.121.364.580	131	4.961	5.064	102	1.434	1.525	106

Извор података: АПИФ Бања Лука

ПРИЛОГ уз Информацију о финансијском пословању привреде града Требиња у 2021. години

Табела број 2.

ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТИ УКУПНЕ ПРИВРЕДЕ ГРАДА ТРЕБИЊА ПО ОБЛАСТИМА

(у КМ)

ПОДР УЧЈЕ	Област дјелатности	Број посло вних субје ката	Добитак			Губитак			Обавезе			Потраживања		
			2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.	2020	2021	Инд.
A	Пољопривреда, шумарство и риболов	14	91.242	193.906	213	134.432	85.219	63	26.315.308	28.954.165	110	2.021.095	2.386.278	118
B	Вађење руда и камена	4	318.610	219.741	69	47.000	3.847	0	874.999	882.492	101	626.046	705.040	113
C	Прерађивачка индустрија	44	3.800.266	4.214.955	111	2.376.712	254.099	11	78.328.126	59.001.420	75	18.302.580	16.178.952	88
D	Производња и снабдјев. електр. енергијом, гасом, паром и клим.	12	9.510.558	74.733.082	786	5.517.490	2.986.660	54	383.317.303	458.443.599	120	234.214.259	334.838.190	143
E	Снабдјевање водом, канализ., упр. отпадом и дј. санације ж.с.	4	147.372	41.829	28	6.144	13.621	0	1.603.319	5.809.754	362	1.652.757	1.553.372	94
F	Грађевинарство	48	6.384.881	6.506.977	102	279.904	296.568	106	42.300.134	59.875.083	142	15.170.072	18.699.630	123
G	Трговина на велико и мало, поправка мот. возила	76	4.879.409	7.333.511	150	359.086	154.407	43	69.794.504	60.590.523	87	26.906.677	23.731.253	88
H	Саобраћај и складиштење	14	298.210	915.753	307	320.497	154.825	48	4.148.705	5.094.525	123	2.809.652	2.988.813	106
I	Дјелатности пружања смјештаја, прип. хране, хотелиј. и угостит.	24	3.782.129	5.961.141	158	433.008	124.452	29	11.316.479	10.077.356	89	1.382.767	1.681.431	122
J	Информације и комуникације	16	877.041	998.269	114	147.397	52.872	36	860.777	1.508.007	175	633.984	718.322	113
L	Пословање некретнинама	2	0	0	0	3.255	11.358	349	44.971	56.903	127	160	160	100
M	Стручне, научне и техн. дјелатн.	30	1.899.654	986.678	52	42.149	40.387	96	3.903.817	3.965.239	102	2.168.195	2.188.578	101
N	Администр. и помоћне дјелат.	8	21.838	127.944	586	3.064	6.358	208	775.141	849.723	110	143.339	149.872	105
O	Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање	1	874	301	0	0	0	0	113.514	156.998	138	92.417	147.142	0
P	Образовање	2	0	0	0	24.397	8.027	33	175.258	31.384	18	0	657	0
Q	Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	24	338.492	1.602.840	474	1.798.506	44.185	2	24.675.992	27.379.885	111	704.159	1.782.580	253
R	Умјетност, забава и рекреација	1	510	232		0	0	0	61.368	73.243	119	14.956	41.130	275
S	Остале услужне дјелатности	2	84.194	125.937	150	0	0	0	235.840	397.517	169	213.729	252.346	118
	УКУПНО	326	32.435.280	103.963.096	321	11.493.041	4.236.885	37	648.845.555	723.147.816	111	307.056.844	408.043.746	133

Извор података: АПИФ Бања Лука